

A Magányos cédrus – Csontváry géniusza c. kiállítás

2015. december 29-én egyesületünk 25 tagja gyülekezett a budai várban a volt Honvéd Főparancsnokság épülete előtt, hogy együtt megnézzük egyik legnagyobb festőnk, Csontváry Kosztka Tivadar átfogó életmű kiállítását. A bejárat előtt hatalmas sor kígyózott, de mi előre egyeztetett időpontra bejelentkeztünk és mint mindig, most is tárlatvezetést kértünk, hogy jobban meg tudjunk ismerkedni a művésszel és alkotásaival. Így várakozás nélkül meg tudtuk venni a belépőjegyeket és kezdődhetett a program.

Csontváry Kosztka Tivadar (1853-1919) a modern magyar képzőművészet egyik legnagyobb hatású alakja. A saját maga által nagy gonddal megrendezett kiállításai gyakorlatilag visszhangtalanok maradtak - életében sem a szakma, sem a közönség érdeklődését nem keltette fel. Három évvel a halálát követően már monográfia jelent meg róla, az Ernst Múzeumban 1930-ban megrendezett emlékkiállítás pedig jelentős sikert hozott. 1936-ban újabb, korábban nem látott képeit ismerhette meg a magyar közönség, amely egyre nagyobb érdeklődést tanúsított Csontváry iránt.

A kiállítás tizenhét teremben látható, mintegy 1200 négyzetméternyi épített vendégfallal. A tárlat bejárása kötött, a termek szervesen kapcsolódnak egymáshoz. A falakon megjelenő információs szövegeken kívül filmekkel is találkozhattunk. Olyan játékfilmes spotok készültek, amelyek Csontváry életében és művészetében meghatározó aspektusokat jelenítenek meg közérthető módon, röviden. A tárlat anyagába bekerült egy riportfilm is, melyben hét olyan ember - művész, művészettörténész, esztéta - nyilatkozik Csontváry mai megítéléséről, aki sokat foglalkozott az életművel. A kiállítás fővédnöke Magyarország köztársasági elnöke.

A látogatót interaktív eszközök is segítik. Érintőképernyőn tájékozódhattunk például Csontváry személyes kapcsolatairól vagy azokról a földrajzi helyekről, amelyek hangsúlyosan megjelennek az életműben. A kiállítás alapja a Magyar Nemzeti Galériával megkötött műtárgykölcsönzési megállapodás. Miután a pécsi Csontváry Múzeumban őrzött alkotások többsége is az MNG tulajdona, ez az egyetlen szerződés rendelkezik a művek többségéről. Köztük az úgynevezett "nagy képekről", a Taormina, a Baalbek és a Mária kútja című hatalmas festményekről. Ebből a szempontból a koncepció a lehető legegyszerűbb: kiállítani mindent, ami hozzáférhető. Egy érdekesség: a műcédulák külön is jelzik, hogy melyek azok a művek, amelyek szerepeltek Csontváry saját maga által rendezett kiállításain, s melyek azok, amelyek később kerültek elő.

A kiállítás nem kronologikusan halad, hanem tematikus egységekből épül fel. Az egyes témák a Csontváry-művek jellegzetes motívumaihoz kapcsolódnak: épített környezet és természet kapcsolódásához, az antik romok által képviselt örökséghez, a fény kibomlásához, az ég történéseihez, a Nap járásához, az ember átszellemüléséhez. A tárlathoz reprezentatív, album-jellegű katalógus készült. A Darabos György által újrafotózott műalkotások reprodukciója, a kurátori tanulmány és a szokásos műjegyzék mellett minden eddiginél részletesebb irodalomjegyzék és kiállítási lista található a kötetben. Appendixként három Csontváry-esszé is bekerült a könyvbe.

A tárlat megtekintése felejthetetlen élményt jelentet számunkra, hálásan köszöntük meg tárlatvezetőnk, Nagy Annamária szakavatott munkáját, majd egyénileg még egyszer végigjártuk a termeket és gyönyörködtünk a képek csodálatos színeiben, formáiban.

Mai programunk a Terézvárosi Önkormányzat támogatásával valósult meg, melyet tagjaink nevében ezúton is köszönünk.

Mógor Gabriella túravezető